Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 57 (807) ♦ Вівторок, 29 березня 1994 року ♦ Ціна договірна

ВИБОРИ ВІДБУЛИСЯ. ВАКАНСІЇ ЗАЛИШИЛИСЯ

Репортаж з Центрвиборчкому

Ми зажадали перемін

На тлі похмурих прогнозів щодо можливої неявки виборців на дільниці 27 березня аргументи голови Центральної виборчої комісії Івана Ємця розглядалися як непереконливі. Подейкували, що і трильйон 154 мільярди 600 мільйонів карбованців на проведення виборчої кампанії полетять за вітром, бо люди зневірилися, що законодавець, мовляв, їх нагодує. Але вже задовго до виборів було помічено, що народний шлунок потребує чогось більшого, ніж ковбаси. До роботи на виборчих дільницях залучено близько 375 тисяч чоловік. Окружні комісії зареєстрували 5833 кандидата у народні депутати України. Причому найбільшу кількість кандидатів (від 20 до 31) мали окремі виборчі округи майже усіх областей. Інакше кажучи — по 13 чоловік на один мандат. У таких регіонах, як Івано-Франківська, Чернігівська, Закарпатська, Київська, Львівська, Рівненська, Харківська області — по 14—15, у Києві ж — 21 кандидат на один виборчий округ.

(Закінчення на 2-й стор.).

У Центральній виборчій комісії по виборах народних депутатів України

Іван Плющ, Леонід Кучма, Володимир Лановий, Володимир Пилипчук, Віктор Пинзеник, Ігор Юхновський — за попередніми підрахунками, депутатський мандат уже здобули

Центральна виборча комісія підбила підсумки голосування 27 березня 1994 року. В цілому по Україні проголосувало понад 28 мільйонів громадян, або 74,78 відсотка виборців. Вибори відбулися в усіх 450 округах. Зокрема, з трьох останніх округів, по яких уточнювалися дані, надійшли відомості про те, що в Ялтинському окрузі (Республіка Крим) взяли участь у голосуванні 51,8, Нахімовському (м.Севастополь) — 50,9, Апостолівському (Дніпропетровська область) — 50,9 відсотка виборців.

***

За попередніми повідомленнями з місць депутатами Верховної Ради України у першому турі обрані В'ячеслав Чорновіл, Ярослав Кендзьор, Михайло Косів, Степан Хмара, Лесь Танюк, Сергій Головатий, Григорій Омельченко.

Фото Олександра КЛИМЕНКА та Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПОДІЛЛЯ

З першого заходу

Жителі Вінницької, Тернопільської та Хмельницької областей виявили високу активність і зацікавленість у виборах. За попередніми даними, Тернопільщина з 90,3 процента виборців, які взяли участь у голосуванні, посіла друге місце в Україні після Івано-Франківщини. 85,6 відсотка виборців взяли участь в голосуванні у Хмельницькій, 82 — у Вінницькій областях.

Сьогодні «Голос України» вже може привітати В'ячеслава Чорновола: його обрано депутатом Верховної Ради України по Підволочиському виборчому округу № 367, голову Київської організації УРП пана Миколу Горбаля, котрий здобув з першого заходу перемогу по Борщівському виборчому округу № 359, та киянина, члена КУНа пана Михайла Ратушного, котрий виборов мандат депутата по Збаразькому виборчому округу № 361.

Михайло ВАСИЛАШКО.

ЧЕРКАСИ

Не пройшов ніхто

По 13 виборчих округах Черкащини 79 відсотків виборців взяли участь у голосуванні. Жоден з кандидатів не набрав потрібної кількості голосів для перемоги. До другого туру боротьби за депутатський мандат вийшли, зокрема, екс-прем'єр-міністр Вітольд Фокін, міністр сільського господарства і продовольства Юрій Карасик, екс-міністр сільського господарства Олександр Ткаченко, настоятель Київської церкви Бориса і Гліба (УАПЦ) Юрій Бойко. Дмитро Павличко зазнав поразки у Чигиринському виборчому окрузі № 428.

За ходом виборів на Черкащині вели спостереження представники міжнародних організацій з Бельгії.

Лідія ТИТАРЕНКО.

ЗАПОРІЖЖЯ

Один — пишемо...

Першим і поки що єдиним народним депутатом України від Запорізької області став сорокарічний голова колгоспу «Україна» Василівського району (однойменний округ № 189) В'ячеслав Бельський.

Найближче до перемоги серед кандидатів інших 17 округів був міністр промисловості України Анатолій Голубченко (49,25 відсотка), який балотувався в сільському Бердянському виборчому окрузі № 188. Є всі шанси продовжити мандат народного депутата України у нинішніх парламентаріїв Сергія Соболева та Бориса Олійника.

Серед 34-х запорізьких кандидатів, які продовжують марафон, лишилося і дві жінки.

Найвищий рейтинг серед виборців мають представники компартії.

Володимир ДУПАК.

ДОНЕЦЬК

І обирали, і опитували

За попередніми даними, у виборах до Верховної Ради взяли участь близько 72 відсотків виборців індустріального краю.

Як і слід було чекати, найбільша активність населення спостерігалась у сільських районах Донеччини — Красноармійському, Навразовському тощо. Але і в шахтарських містах не пасли задніх. Скажімо, на виборчих дільницях Красногвардійського району Макіївки уже до обіду побувало більше половини виборців. А в шахтарського Тореза найвищий показник — 86 відсотків!

Схоже на те, що Юхим Звягільський разом із комуністом-соціалістом Г.Буйком стали переможцями першого туру в окрузі № 110, де балотувалися.

Проігнорувавши протест Генеральної прокуратури України, 27 березня в області провели і місцевий референдум — про двомовність, економічний союз, входження в СНД тощо...

Юрій ДОЦЕНКО.

ВИЗНАНІ ДЕМОКРАТИЧНИМИ

Якщо були якісь порушення, то вони мали поодинокий і несистематичний характер, а отже, все побачене дає підстави вважати вибори народних депутатів України законними і чинними. Саме до цього головного висновку дійшли міжнародні спостерігачі НБСЄ, які за час виборів побували на 80 виборчих дільницях в кількох областях країни, і за підсумками роботи 28 березня дали пресконференцію в приміщенні Центрвиборчкому кілька спостерігачів. Пітер Емері наголосив також, що за такою кількістю кандидатів зробити вибір було нелегко, але вибори були чудово організовані і проведені, незважаючи на поодинокі випадки застосування фізичної сили до кандидатів, створення різноманітних додаткових труднощів до волевиявлення виборців. Депутат Державної думи Росії член комітету із міжнародних справ Володимир Аверчев також заявив, що активність українських виборців була вища за активність російських, а самі вибори — «досить демократичні і чисто організовані, чого залишається тільки побажати другому турові». Спостерігачі висловили загальну надію, що він відбудеться також організовано і дасть Україні новий парламент.

ЧЕРНІВЦІ

Всупереч скептикам

Всупереч прогнозам скептиків вибори на Буковині відбулися в усіх округах. Голоси за кандидатів у народні депутати України віддали 82 відсотки виборців. Найбільше людей скористалося своїм конституційним правом у Новоселицькому, Кіцманському, Кельменецькому та Глибоцькому районах. Дещо нижчою була активність в обласному центрі.

Мандат депутата в першому турі здобув лише один претендент — представник демократичних сил краю Георгій Філіпчук, який балотувався по Кіцманському виборчому округу № 437. По всіх інших боротьба буде продовжена.

В області балотувалося двоє депутатів теперішньої Верховної Ради України. Однак цього разу їх спіткала невдача.

Разом з приємними фактами обласна виборча комісія обнародувала й такий: здійснити своє волевиявлення не побажало багато молоді. Це не може не насторожувати, адже йдеться про тих, хто має взяти на себе в майбутньому справу відродження України.

На Буковині перебували офіційні спостерігачі з Канади, Румунії та Молдови. На їхню думку, організація виборів бездоганна. У спостерігачів найкращі враження від свого перебування в краї, зустрічей з його людьми.

Василь БАБУХ.

ВИБОРИ ВІДБУЛИСЯ. ВАКАНСІЇ ЗАЛИШИЛИСЯ

(Початок на 1-й стор.).

До того ж, серед претендентів на депутатський мандат виявив бажання балотуватися 171 народний депутат нинішнього парламенту.

Вже відкрився рахунок голосів на користь претендентів, а голова Центрвиборчкому І. Ємець уникав зустрічі з пресою та іноземними спостерігачами. Хтось підколов: «Чи, бува, не забобонний?»

На вузлі зв'язку телеграфісти Наталя Шпак і Тамара Лавриненко в цей час захищались від юпітерів зарубіжних фоторепортерів і звичних у таких випадках запитань. «Якщо скажемо, що працюємо обидві у ВО «Київелектрозв'язок» понад 20 років, ще, може, про вік поцікавитесь? Відверто кажучи; вчора тільки з нічної зміни, а сьогодні — у Центрвиборчком: так квапилась, що й стрілку годинника не встигла перевести на годину вперед... Але вже проголосувала. За інженера...»

МИ ЗАЖАДАЛИ ПЕРЕМІН

Щодо стрілки годинника, то, звісно, нічого: щасливі часу не помічають. А в тому, що Україна сьогодні перейшла на новий відлік часу, також є щось символічне. Але доки не надійшло офіційних повідомлень від членів Центральної виборчої комісії, на які журналісти очікували перед екранами телевізорів, на яких придушували у ванні якогось американського виборця, ніяких узагальнень робити не хотілося. Аж ось! Станом на 12 годину вже завершили голосування Полтавська (50,84 відсотка від загальної кількості виборців), Вінницька (50,04 відсотка), Хмельницька (56,3 відсотка), Чернівецька (50,86 відсотка)... Повідомлення Івана Ємця зустріли нашорошено, а короткоплинне інтерв'ю Голови Верховної Ради Івана Плюща, яке хтось записав, на його виборчій дільниці — мало як не резолюцію. Отже, Іван Плющ вважає, що парламент буде обрано абсолютною кількістю голосів.

На це вказували і оперативні відомості про попередні результати голосування, що надійшли на 16 годину. Понад 60 відсотків виборців проголосувало. Відтак — вибори відбулися у Рівненській, Полтавській, Житомирській, Вінницькій, Кіровоградській, Луганській, Миколаївській, Сумській, Закарпатській областях. Від 59 до 74 відсотків виборців виявили свою волю в областях Тернопільській, Івано-Франківській, Львівській, Харківській, Донецькій та Дніпропетровській.

Зупиняю на півдорозі міжнародного спостерігача фундації виборчих систем США Богдана Футея. Він вражений політичною активністю українських виборців, але має слушні зауваження щодо організації виборів, зокрема процедури таємного голосування. Втім, вони природні. Багато більше претензій до Закону України про вибори, який йому, як і багатьом спостерігачам, видається не досить демократичним. За п'ятибальною системою оцінок, прийнятих в українських школах, він ставить за організацію виборів двійку з плюсом, наголошуючи: плюс — за щире прагнення справді демократичних виборів. В бажанні дістатися, до того ж якнайшвидше, нам не відмовити.

На 18 годину є підстави стверджувати, що вибори вже відбулися у 16 областях республіки. Хочу з цим привітати Івана Ємця, проте дістатися до нього в кабінет вдається тільки близько 22-ї. Мені вже відомо, що в Україні сьогодні віддали свій голос за кандидатів в народні депутати понад 75 відсотків виборців. Ще це? Інерція компартійних часів, коли виборця тягнули на виборчу дільницю, як на першотравневу демонстрацію?

— Ні в якому разі. Просто в Україні зажадали перемін, — резюмує Іван Ємець. — І, здається, так сильно, що ніякі політичні ігри вже не впливають на ситуацію. Президент Криму Юрій Мєшков показував кримчанам, як повестися з українським бюлетенем, а в Криму проголосувало 60,76 відсотка виборців. Хіба це не переконує?

— Іване Григоровичу, незважаючи на пізню годину, з вашого кабінету щойно вийшов посол США в Україні пан Міллер. Яка його думка щодо сьогоднішніх виборів?

— Якнайкраща. Він, як і чимало спостерігачів, вважає, що вибори в Україні пройшли організовано, згідно з чинним законодавством. Вони не є зразковими, звісна річ. Скажімо, не регулюється ситуація, коли на виборчій дільниці відносну більшість голосів з рівній кількості набирають одразу три, а не два претенденти. Але нинішній Закон про вибори — не догма. І не забувайте, що ми лиш вчимось демократії.

Я вийшов від Івана Ємця з однією думкою: часу для навчання вже нема. Мало перевести стрілку, треба замінити годинниковий механізм.

Сергій ВУСАТИЙ.

***

У голосуванні на виборах народних депутатів України 27 березня взяли участь Президент України Леонід Кравчук і Голова Верховної Ради України Іван Плющ. На виборчій дільниці вони дали короткі інтерв'ю вітчизняним і зарубіжним журналістам.

Президент України Леонід Кравчук, зокрема, зазначив, що бажає бачити новий парламент відповідальним, реформаторським, професійним.

Упевненість у тому, що вибори в Україні відбудуться, висловив Голова Верховної Ради України Іван Плющ. Він, зокрема, підкреслив, що не слід боятися виборів, на вибори слід іти.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

КРИМ

Ю. Мєшков подає «приклад»

За попередніми даними Центрвиборчкому Криму, у виборах взяли участь понад 50 відсотків від внесених у списки для голосування. Вибори відбулися в усіх 66 округах до ВР Криму і в усіх 23 — до ВР України. Правда, близько двох тисяч виборців відмовились від бюлетенів по виборах до українського парламенту. Напередодні блок «Росія» закликав бойкотувати ці вибори, а Президент Криму Ю. Мєшков, виступаючи 25 березня по телебаченню, сказав, що він особисто бюлетень по виборах до ВР України забере з собою додому, тобто ухилявся від голосування.

Вибори до ВР Криму проходили за складною системою. Окрім відомої мажоритарної, була й пропорціональна система — за партійними списками. Були також створені національні округи: один багатомандатний кримсько-татарський (належало обрати 14 депутатів) і чотири одномандатні — грецький, німецький, болгарський та вірменський.

Що ж до опитування жителів півострова, призначеного Президентом Криму, то Центрвиборчком тільки сприяв його проведенню. Підсумки підбиватимуть спеціальні комісії, створені Президентом. Нагадаємо, що опитування проводилося з питань, що суперечать законодавству і Конституції як Криму, так і України, а також Законові України «Про розмежування повноважень між органами державної влади України і Республіки Крим».

Серед спостерігачів на виборах у Криму перебували депутати Державної Думи Росії Сергій Станкевич та Костянтин Затулін. У розмові з нашим кореспондентом Станкевич сказав, що опитування жителів півострова не матиме ніяких правових наслідків і не зможе ускладнити російсько-українських взаємовідносин. Станкевич висловив також надію, що Президент України невдовзі надасть віце-прем'єрові Криму Євгену Сабурову українське громадянство і той зможе приступити до роботи.

Олександр ПІЛАТ.

ПОЛТАВА

Привид бродить...

Як і передбачалось у численних прогнозах, вибори на Полтавщині висвітлили три характерні особливості. Перша. Надзвичайно висока активність виборців як у місті, так і на селі. Понад 84% виборців прийшли голосувати — це один з найвищих показників в Україні. Втім, з першого заходу виборів депутатський мандат завоював лише один претендент — Григорій Омельченко, начальник відділу військової контррозвідки Служби безпеки України. За нього віддали свої голоси виборці Кременчуцького — Крюківського виборчого округу № 322. У решті 15 округах перший тур не виявив переможців, і доведеться проводити повторне голосування. І це, власне, друга особливість. Надзвичайно симптоматичний третій висновок. Серед кандидатів, котрі вийшли у друге коло, лідирують представники Комуністичної, Соціалістичної й Селянської партій. Практично в кожному окрузі їхні представники перемогли на проміжному фініші.

Григорій ГРИНЬ.

ХАРКІВ

Крок уперед

На 16 годину дня в області проголосувало близько 60 відсотків виборців. В окремих сільських районах до полудня взяло участь у виборах понад 80 відсотків громадян, що мали право голосу. В той же час «бойові» на попередніх парламентських виборах центральні райони Харкова, його околиці не виявили особливого інтересу до перших по-справжньому незалежних виборів в Україні. Що стало цьому причиною — остаточно мають відповісти спеціалісти в «галузі людських душ».

Без відповіді поки що залишається і найголовніше питання дня: за кого, а точніше — за що, віддали свої голоси виборці. Але залишається надія, що Україна врешті-решт зможе вибратися на широку дорогу економічних перетворень і соціальних гарантій. А тому сподіваюся, що Харків зробив крок уперед, а не два кроки назад.

Микола КОСИЙ.

СУМИ

Знайомі імена

З першого разу виборов депутатський мандат на новий строк лише народний депутат України Володимир Марченко (Роменський виборчий округ). На решті 12 виборчих округах Сумської області належить провести повторні вибори.

Перший етап показав високу активність виборців і такий же високий рейтинг кандидатів, які виступають на соціалістично-комуністичній платформі. Зокрема, у Сумах до наступного туру виборів вийшли у своїх округах перший секретар Сумського міськкому компартії Володимир Тропін і керівник обласної організації соціалістів Леонід Мордовець.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

ХЕРСОН

З ізолятора — у депутати

Вперше за більш як сторічну історію цього специфічного закладу відбулися вибори у слідчому ізоляторі УВС області. Майже тисяча його мешканців завершили голосування чи не найпершими на Херсонщині. Схоже, що вони не без задоволення скористалися із свого громадянського права, наданого підслідним згідно з законодавством незалежної держави. Безумовно, підслідні позитивно сприйняли той факт (раніше він здався б неймовірним), що у бюлетені стоїть прізвище одного з перших херсонських підприємців Валентина Пшеничного, котрого «упекли» до цього ж ізолятора, але швидко мусили випустити, бо він довів свої чесні наміри перед судом. Тепер Валентин Іванович очолює мале підприємство «Меркурій», нарівні з іншими бореться за місце в парламенті республіки.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

ЛУЦЬК

«Не було команди...»

У центральній частині Луцька — на Театральному майдані, по проспекту Волі та на інших вулицях —у день виборів не було вивішено державної символіки України. Жодного синьо-жовтого прапора чи тризуба... В обідню пору тільки з одного приміщення — з бару «У Ванюші» — линула музика. Коли я запитав працівника виборчої дільниці № 4, що розташувалася в приміщенні ради федерації профспілок Волині, чому при вході немає державного прапора України, то почув: «Не почепили, бо хтось його може вкрасти». На виборчій дільниці № 7 відповіли, що зайвого прапора у них нема, а на виборчій дільниці № 1 заявили: «Не було команди згори...» На урнах для бюлетенів — відсутній державний герб України. Це мало місце на виборчих дільницях, що розміщувалися в народному домі «Просвіта», педучилищі.

Коли навчимося жити без команди?

Богдан БЕРЕКЕТА.

Актуальне інтерв'ю

Україна й міжнародні ринки: ЯК НАВЕСТИ МОСТИ

Від дня проголошення України незалежною державою та щонайскоріше слідом за цим визнання її такою західними державами, перші захоплення, викликані цими подіями, вже, мабуть, мали б поступитися більш повсякденним турботам. Ніде правди діти, проблем відтоді не тільки не поменшало, але й, здається, побільшало. І все ж таки, як стверджують люди компетентні, можливості для нормалізації зовнішньоекономічних відносин України ще аж ніяк не вичерпано. Про те, як зараз складаються економічні стосунки України з Заходом, ми попросили розповісти заступника міністра зовнішньоекономічних зв'язків України Сергія ОСИКУ.

— Давайте дивитися на речі об'єктивно — багато проблем укорінення України на західних ринках продиктовано чинниками, що мають причетність не тільки і не стільки до економіки, скільки до міжнародної політики.

Наведу лише один, але дуже показовий приклад. Якщо детально проаналізувати хід подій, пов'язаних з проблемою активів і пасивів колишнього Радянського Союзу, можна помітити суттєву незбалансованість позиції, яку займають західні країни в цьому питанні.

Коли минулого року Паризьким клубом було прийнято рішення про відстрочення боргів колишнього СРСР, в основному, було враховано тільки інтереси Росії. Річ у тім, що активи колишнього СРСР і далі працюють лише на Росію. Проте активи ці раніше належали всім республікам Союзу, в тому числі й Україні. Щоб ясніше уявити собі, яким саме чином це позначається на інтересах нашої держави, пригадаймо, що до активів належать боргові зобов'язання багатьох країн колишнього СРСР (а це близько 100 млрд. доларів), котрі можна використати як цінні папери на міжнародних фондових ринках, це величезна кількість нерухомості за кордоном, це ноу-хау і технології, в основному, в галузі точного машинобудування, це, нарешті, ті ж самі торговельні марки та товарні знаки, що дають багатомільйонний прибуток.

Ще кілька конкретних прикладів.

Внаслідок приєднання України до режиму з контролю за ракетними технологіями, склалася, як вважає багато політиків, нерівноправна ситуація. Низка договорів Росії, пов'язаних з включенням до міжнародної космічної програми, багато в чому (практично, на 80 %) забезпечується українською промисловістю. Насамперед, це такі комплекси, як «Зеніт» і «Циклон», що їх виробляють повністю в Україні.

Другий приклад: зовнішньоторговельне об'єднання «Плодімпорт» колишнього Радянського Союзу автоматично стало зовнішньоторговельним об'єднанням Росії. Тим часом, ВО «Плодімпорт» свого часу на 20 років продало ексклюзивні права на використання свого торговельного знака компанії «Пепсіко». Це також актив.

Водка «Столичная» вироблялася за значної участі українських підприємств. Її торговельний знак — теж один з активів колишнього СРСР. Зараз його використовує лише Росія, а це означає, що ми в цій обмеженій частині експорту товару відрізані від ринку. Але ж ідеться про щорічні мільярдні прибутки.

Ще один приклад — у 1992 році Президент Єльцин дав згоду на продаж супутникової системи «Топаз-2». Світ подивувався не так цьому рішенню, як сміховинній ціні. І хоча всі підприємства об'єднання «Топаз» розташовані в Україні, за позицією Паризького клубу ця продукція розглядалась як активи колишнього СРСР. У такий спосіб Україну відсікають від багатомільярдних ринків за товарами й технологіями, виробленими поколіннями українських громадян.

І це дуже суттєві обмеження ринків, на яких Україна могла б власною працею заробляти гроші, а не розв'язувати свої фінансові проблеми виключно за допомогою кредитів.

Отож, як бачите, погіршення ситуації усередині країни пов'язане і з досить суттєвими міжнародними чинниками, хоч я не знімаю як причину кризи і наші законодавчі помилки та багато інших проблем, про які досить багато писали. Та без подолання цих негативних зовнішньополітичних чинників жодні рішучі дії уряду і жодні нові закони самі по собі не допоможуть розв'язати цю купу проблем.

— Сергію Григоровичу, на причини, про які ви щойно говорили, впливати непросто. Але ж існують і різні внутрішні проблеми України, пов'язані з експортом та імпортом?

— Один з основних таких чинників, що суттєво впливають і на фінансову сферу, і на стабільність курсів ВКВ, такий: експертоємність української промисловості та економіки багато нижча від її імпортоємності. До 1991 року цю проблему, самі розумієте, розв'язували за рахунок експортоємності СРСР.

Те, що ми сьогодні продаємо на експорт, — це лише частина реального експортного потенціалу України, що практично не здатна забезпечити потребу у ВКВ для підтримання стабільного курсу національної валюти і, крім того, лише найменшою мірою забезпечує потребу імпорту, навіть у життєво необхідній її частині. Традиційний експорт України — чорні метали, продукція хімічної промисловості, текстиль та деякі інші. Саме для цієї частини експорту додалася проблема різкого зростання собівартості, що зводить практично до нуля валютну рентабельність цих видів продукції.

Наприклад, мінеральні добрива. Для виробництва тонни карбаміду чи аміаку потрібно приблизно тонну газу. Газ коштує щонайменше 65—70 доларів США за тонну. А продають карбамід, залежно від сезону, від 75 до 100 доларів за тонну. Цілком очевидно, що він стає нерентабельний. У кращому разі, що вклали — те й одержали. Враховуючи енергоємність виробництва металів (це ті ж самі газ і кокс) — бачимо таку ж саму картину.

Багато товарів машинобудування, особливо високі технології, багато товарів, пов'язаних з машинобудівними послугами та роботами, або не отримують виходу на зовнішній ринок з політичних причин, або знову ж таки їх розглядають як частину активів колишнього СРСР.

Для вас не буде новиною й те, що безліч українських підприємств — це підприємства, які займали місце в замкнених виробничо-технологічних циклах СРСР. Те, що раніше було виробничою кооперацією, Україна змушена зараз відновлювати на основі торгівлі. І це, зважте, вже також торгівля за імпортом.

Наслідок усіх цих чинників дуже простий: коли експортоємність багато нижча від імпортоємності, — це закладає наддефіцит у ВКВ. За цієї ситуації, незалежно від того, чи проводиться політика біржових валютних торгів, а чи курс ВКВ регулюють інші механізми, попит на тверду валюту завжди перевищує пропозицію. Тримати курс стабільним за цієї складної ситуації традиційними методами (інтервенції Національного банку, приміром), неможливо. Потрібен стабілізаційний фонд, багато вищий від потреби у валюті за традиційної ситуації, аби використати весь економічний потенціал, який має Україна. За цієї ситуації стає життєво необхідним розв'язання низки політико-правових проблем, інакше кажучи, створення нового правового простору для діяльності українських суб'єктів підприємництва. І, повірте, ми не сидимо склавши руки.

Один з основних напрямів — це активний рух, пов'язаний з приєднанням України до ГАТТ. Професіонали, які над цим працюють (а я один з керівників цієї групи), дивляться на ситуацію реалістично.

— Сергію Григоровичу, в грудні минулого року ви очолювали урядову делегацію України в ГАТТ. Які були підсумки цих переговорів?

— Рада представників ГАТТ на тій зустрічі затвердила рішення про створення робочої групи для підготовки Меморандуму про приєднання України до ГАТТ. Робота над цим документом триває й нині. Що він собою являє? Насамперед — детальний опис правового режиму України, прямо чи побічно пов'язаного з різними видами форм зовнішньоекономічної діяльності, в першу чергу, звичайно, це стосується питань зовнішньої торгівлі, інстанцій, митних режимів і тарифів. І це не простий опис наших законів, Меморандум має охоплювати не тільки законодавчу базу, а також і підзаконні, відомчі акти, що становлять чотири п'ятих нашого законодавчого масиву. Та це, звичайно ж, не все. В документі для ГАТТ має бути також детальний аналіз, характеристика правової ситуації загалом і, в разі потреби, додаткові пояснення з окремих позицій.

Ми просимо у ГАТТ преференційного режиму, тобто режиму, розрахованого на державу з трансформовуваною економікою. Меморандум має стати основою для прийняття ГАТТ рішення щодо нашої країни. Та навіть безвідносно до переговорів про вступ до ГАТТ, робота над Меморандумом — це ще й добра можливість нам самим детально розібратися з тим правовим господарством, яке у нас сьогодні є. Другим кроком по шляху України до членства в ГАТТ має стати приведення нашого законодавства хоча б у мінімальну відповідність зі світовими стандартами. Лише зробивши це, ми зможемо стати рівноправними торговими партнерами у світі. Це величезний шмат законодавчої роботи, що має бути виконана на високому професійному рівні. Хочеться вірити, що в новий парламент прийдуть професіонали, здатні цю роботу виконати.

Підготував Володимир СКАЧКО.

Ситуація

Багаті жебраки

Найбільший свиновідгодівельний комплекс на Волині міститься в радгоспі імені Шевченка Луцького району. Тут утримується 8 тисяч голів свиней різних вагових категорій. Щороку господарство здає державі 900—1000 тонн свинини. З початку цього року на Луцький м'ясокомбінат завезено півтори тисячі голів свиней, що становить 250 тонн м'яса.

— За здану свинину ми повинні одержати 6 мільярдів карбованців, а не одержали ще жодного, — в розпачі говорила головний бухгалтер радгоспу Людмила Мельничук. — Не повірите, коли скажу, що на нашому рахунку в банку — сорок один карбованець. А цукрозавод ще за минулий рік винен нам 550 мільйонів карбованців. Усі нам винні, а ми не маємо грошей на зарплату. Отакі ми багаті жебраки. Просимо мільйон-два на комбікорм. Зате в картотеці — 900 мільйонів карбованців податку на добавлену вартість. Вибачте, це якесь безглуздя: за вироблену і здану продукцію нам ще не заплатили, а держава вже своє з нас здерла. Хтось щось головою думає у цій державі?

Завідувач свиновідгодівельним комплексом Михайло Заєць розповів, що кожен день їм потрібно 30—40 мільйонів карбованців на комбікорми. Ось і ходить з простягнутою рукою: подайте Христа ради...

— Я вже пропонував директорові радгоспу продавати свинину на базарі, якщо держава нам не платить, — спересердя говорив Михайло Йосипович. — Директор не погоджується. І я розумію: якщо кілька днів не здамо свинини, то в обласному центрі не буде з чого виробляти ковбаси. І платять нам мізерію: за кілограм живої ваги — 22 тисячі 500 карбованців.

Слухаєш людей — дивуєшся: що ж це діється в нашій державі? Як повідомив заступник генерального директора виробничого об'єднання м'ясної промисловості Волині Олексій Чоп'як, у цехах м'ясокомбінатів області лежить м'ясної продукції на 30 мільярдів карбованців.

Об'єднання винне господарствам області за здану продукцію 100 мільярдів карбованців. Лише Луцький м'ясокомбінат винен майже 40 мільярдів.

— Нам люди везуть м'ясо, а ми відмовляємось його приймати, бо немає чим розрахуватися, — так прокоментував Олексій Іванович. — Сидимо на картотеці.

Дожилися. Господарства і люди мають м'ясо, м'ясокомбінати ним переповнені, а прилавки в магазинах майже порожні. Всі про це знають, але ніхто нічого не робить. Когось, напевно, таке безладдя влаштовує.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

Гроші в перспективі,

або Чий указ — указ для банку?

ВОСЕНИ минулого року скрутно було з формуванням продовольчих і фуражних ресурсів. Президентові довелося навіть приймати відповідний указ. На виконання його розробили спеціальний механізм реалізації, затверджений віце-прем'єром В.Дем'яновим. Документ підписали також міністри сільського господарства, економіки, фінансів, голова правління Національного банку, перші особи ряду заінтересованих відомств.

Серед інших заходів тут, зокрема, передбачалося відкриття спеціальної кредитної лінії для підприємств елеваторної та зернопереробної промисловості. Позики давали під 242 відсотки річних, з яких два відшкодовували користувачі, а решта — за рахунок бюджету. Визначились і зі строками погашення боргу. Спочатку гроші слід було повернути до 25 грудня 1993 року. Але потім в тому ж «механізмі» зазначений термін продовжили до 1 серпня 1994 року, в міру реалізації продукції.

Ужгородський комбінат хлібопродуктів № 1 — один з найбільших у Закарпатській області — користувався так званою другою кредитною лінією: брав позики, частково погашав, розраховувався з іншими підприємствами галузі і т.ін. Одне слово, використовував її за призначенням: не купував горілку, інші товари, не давав у борг. До 1 грудня 1993 року мав погасити кредит на суму 10,5 мільярда карбованців. Проблем не передбачалось, адже на погашення боргів по другій лінії з підприємств галузі на спецрахунок комбінату мало надійти близько 6 мільярдів карбованців. Ще три очікували з-поза меж республіки, та й самі дещо мали.

Аж тут неначе грім серед ясного неба: обласне відділення агропромислового банку «Україна» не зараховує на погашення 10,5 мільярда боргу наявні на спецрахунку 6 мільярдів.

— А це чому? — забідкалися директор комбінату Василь Довганич і головний бухгалтер Анастасія Пилипчинець.

— На підставі відповідної телеграми з Києва, — пояснював директор філії Валерій Колясько. — Ці 6 мільярдів ми вам потім врахуємо. А тепер можете «списати» заборгованість тільки тими коштами, що є на основному рахунку.

Ось такий парадокс. Гроші ніби є, а для банку вони — лише в перспективі. Та знай директор, що з ним так «жартуватимуть», він вимагав би від платників пересилати кошти не на кредитний спецрахунок, а на основний. Але ж сподівався, що закони та укази писано для всіх однаково. І влип...

Обурений такою безпардонністю банкірів, Василь Дмитрович почав шукати захисту в різних інстанціях, прокуратурі. А банк тим часом на погашення 10,5 мільярда боргу зняв з основного рахунку комбінату наявні там 2,5 мільярда, а щодо решти восьми «ввімкнув лічильник» під 740 відсотків річних, себто по 2 на добу. Поки Довганич разом з обласними Радою, держадміністрацією, керівництвом об'єднання шукали управу на банк, «лічильник» останнього «вистукав» підприємству за грудень 2,5 мільярда пені, яку в січні успішно і «конфіскували».

Цим підступним ударом банк відправив колектив у нокдаун. Одразу зупинилося будівництво власним коштом макаронного цеху потужністю 10 тисяч тонн продукції на рік. Припинилося постачання потрібних комбінатові запасних частин й устаткування. Нічим стало розраховуватися за електроенергію, залізничний транспорт. Директору довелося ходити до знайомих керівників, знімати шапку і благати: «Не відключай електроенергію», «Дай вагони» тощо. І пояснювати безглуздя ситуації, до якої увігнав колектив підприємства банк.

До речі, на початку листопада він уже зле пожартував з комбінатом, коли теж за телеграмою з Києва припинив кредитування підприємств хлібопекарської промисловості та сільського господарства, — ті не мали змоги розрахуватися за готову продукцію. І Ужгородський № 1 відповідно затримувався з погашенням боргів.

— Зрештою, — каже з сумом Василь Дмитрович, — і в нас терпець може увірватися. Закриємо підприємство — і край. Люди й так на межі страйку. Або ж продамо заготовлені нами заздалегідь значні запаси зерна й одразу розрахуємося з банком. Але за яку ціну тоді матимуть хліб жителі області через місяць-другий? За 12—15 тисяч? Просто незрозуміло, чого домагаються наші банки? Хочуть поставити всіх виробників на коліна, добити таку традиційно дисципліновану галузь, як наша? Чи банк гадає, що цього року працюватимемо винятково на його нічим не обгрунтовані відсотки?

Неважко зрозуміти відчай та емоції директора, який через некерованість і непередбачуваність банківських дій опинився в такому становищі. Сподівався, що президентський Указ — для всіх. З'ясувалося, що ні. Агропромислового банку «Україна» він не стосується.

Микола ГОРВАТ.
Закарпатська область.

Продиктовано в номер

«Близько тонни українського золота

добудемо до кінця поточного року», — пообіцяв на прес-конференції у Донецьку віце-прем'єр України Валентин Ландик. Тим самим він спростував вельми песимістичні відгуки місцевих науковців щодо найближчих перспектив видобутку цінного металу.

Генеральний спростовує чутки

Останнім часом ходять вперті чутки, з'явилися навіть відповідні публікації в пресі про нібито незаконне заснування акціонерного об'єднання «НОРД», що в Донецьку, про обіг його акцій. З огляду на це генеральний директор підприємства Віталій Жидков щойно заявив:

— Наше акціонерне об'єднання засновано в точній відповідності із законодавством України. Переважна більшість акцій першого випуску належить членам АО «НОРД», що, як правило, є членами нашого трудового колективу. Частина акцій продавалась на ринку цінних паперів. Рішенням зборів акціонерів 5 відсотків акцій було виділено колишньому генеральному директору об'єднання Валентину Ландику — як визнання його особистого трудового внеску в успіхи АО. Нині «НОРД» свої акції не продає, хоча і є товариством відкритого типу. Про другий випуск акцій буде обов'язково повідомлено. Тоді й можна буде їх придбати.

Свято на Грецькій площі

У зв'язку з національним святом Греції — Днем незалежності — в Одесі, яка має побратимські зв'язки з грецьким портом Піреєм, відбулася ціла низка урочистих заходів: служба в церкві Святої Трійці, народні гуляння на Грецькій площі, зустрічі в навчальних закладах, урочисті збори й святковий концерт у театрі опери та балету. У них узяли участь члени численної делегації з Пірея — працівники муніципальних структур, підприємці й бізнесмени, представники науки і культури.

Надбання вільної людини

Уперше в історії двох незалежних держав — України та Росії — підписано угоду про культурну співпрацю. Цей історичний документ скріпили своїми підписами міністри культури Іван Дзюба та Євген Сидоров.

Угода, як сказав Іван Михайлович, стверджує новий етап та нові принципи культурних відносин і обмінів. Вона визначає головні напрями співробітництва, що розвиватимуться з урахуванням міжнародних норм, законодавчих актів обох країн та їх культурних інтересів. Євген Сидоров зазначив: те, що здійснено сьогодні, робилося з відкритим серцем, без політичних та ідеологічних нашарувань, бо ми усвідомлюємо, що дружба, духовне багатство — це надбання вільної людини.

І лірик, і критик

27 березня, на Міжнародний день театру, у Київському драматичному театрі імені І. Франка вдруге відбулася церемонія вручення театральних премій «Київська пектораль». «Київській пекторалі» тільки другий рік, проте за престижністю ця премія не поступається навіть французькому «Феліксу».

Про театральне свято «ГУ» розкаже ще окремо. А сьогодні від імені всього журналістського колективу вітаємо нашого колегу, завідувача відділом новин Віталія Жежеру. Саме його визнано кращим театральним критиком 1993 року. Так тримати!

За дорученням виборців Макарівського виборчого округу № 221 районна Рада народних депутатів і районна держадміністрація висловлюють глибоке співчуття депутатові виборчого округу № 221, Голові Верховної Ради України І. С. Плющу з приводу смерті його матері

ДОМНІКІЇ АНТОНІВНИ.

«Світанок»: послуг і роботи вистачить на всіх

Актуальне інтерв'ю

Київська фірма «Світанок» створена у 1961 році. Це була одна з перших у колишньому СРСР організацій, яка перебрала на себе побутові турботи трудящих. З 1992 року «Світанок» розпочав нову еру своєї історії, ставши організацією орендарів. Про проблеми орендарів «Світанку» розповідає його генеральний директор Микола ЛИПНИК, котрий у службі побуту України працює з 1972 року.

— Миколо Григоровичу, з огляду на ваш величезний досвід роботи у сфері побуту хочу перш за все запитати: чи може вижити ця галузь у скрутні часи? Адже зараз дешевше зробити хатню роботу самому, ніж звертатись до майстрів, які здеруть такі гроші, що й зарплати не вистачить.

— Давайте повернемо запитання в дещо інший ракурс: потрібна сфера послуг чи не потрібна?

— Звичайно, потрібна.

— Ось із цього і треба виходити. Значить, вона має право на життя. Ми у «Світанку» вирішили обмежити зростання цін і ввели диференційовані коефіцієнти як до регульованих, так і до ринкових цін з дотриманням граничного рівня рентабельності з усіх видів цін у розмірі до 30 відсотків. Це дало змогу нам продовжувати надавати соціально потрібні послуги: догляд за хворими і старими, прибирання їхніх квартир, ремонт одягу, доставка обідів і продуктів додому. А скажіть, чи кожний зможе засклити вікна або покласти паркет? Ми зараз надаємо понад 324 види різних послуг.

— І не скорочуєте їх кількість?

— Навпаки — розширюємо. Скажімо, відкрили курси гувернерів і вивчення англійської для побутового спілкування. Запросили висококваліфікованих спеціалістів з Китаю, які лікують від усіх хвороб голкотерапією, точковим масажем. У перспективі — відкриття у Києві магазинів-аптек, де можна буде купити лікарські рослини і препарати з них, привезені з Китаю.

Створили ми і нову службу «Посередник», яка має єдиний на всій Україні телефон 0-63. Кожен може звернутися до нас і отримати будь-яку послугу. В усіх готелях ми приймаємо замовлення на побутове обслуговування від іноземців.

— Скажіть, а безробіття «Світанкові» не загрожує?

— Ні. Ми готові прийняти до себе людей, які втратили роботу на інших підприємствах столиці. Нову професію можна опанувати на постійно діючих платних курсах, що є у всіх районах Києва.

— Які це професії?

— Перукаря, швачки, секретаря-друкарки, в'язальниці — усього 30 спеціальностей.

— Миколо Григоровичу, погодьтеся: ані платні курси, ані традиційні соціальні послуги, на які ви не підвищуєте ціни, не можуть врятувати «Світанок» від вибриків економіки. Чи приносить прибуток сфера послуг?

— Економічно ми міцно стоїмо на ногах. І жодного разу не отримували дотацій з держбюджету. А економічна стратегія наша така: соціальну сферу послуг не згортати, хоч вона дійсно стала збитковою. Але це — нині. Думаю, що згодом, коли економіка стабілізується і люди заживуть заможніше, наші послуги знову матимуть попит. Руйнувати зараз службу побуту — злочин.

Фінансово ж виручає нас ще одна нова справа — розведення каліфорнійського черв'яка, який дає змогу отримати біогумус. Його купують у нас колгоспи, радгоспи. І для дачі це відмінна річ. Врожай зростає у десятки разів.

Робимо ми у себе і ремонт нестандартного обладнання, меблів. Це теж прибуткова справа. Хочу сказати, що орендні відносини не дозволять сидіти склавши руки. Треба постійно шукати щось нове. Зараз колектив «Світанку» акціонуватиме підприємство і стане повноправним його власником. Тобто працюватиме і для себе, й для людей.

— А для держави?

— Думаю, держава тільки виграє від того, що близько 700 працівників стануть не найманими робітниками, а власниками, які сплачують передбачені законом податки. І працювати гірше ми тоді просто не матимемо права.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

МИКОЛАЇВ УШАНОВУЄ ВИЗВОЛИТЕЛІВ

Учора миколаївці відсвяткували 50-річчя визволення свого міста від німецько-фашистських загарбників.

— По суті свято у Миколаєві тривало два дні, — розповідає голова міської Ради народних депутатів Юрій Сандюк. — Незважаючи на економічні негаразди, миколаївці з ентузіазмом готувалися до нього. Протягом двох тижнів жителі приводили після зими Миколаїв у належний порядок, заклали новий сквер на честь знаменної дати.

27 березня ми провели зустріч усіх визволителів Миколаєва і Миколаївщини. Ветерани війни побували у військових частинах, де зустрілися з молоддю, скуштували солдатського обіду.

За давньою традицією біля пам'ятника 68-ми героям- десантникам, які першими увійшли в окуповане місто і загинули в нерівному бою, відбувся мітинг. Ветерани війни урочистим маршем пройшли центральною вулицею Миколаєва. Ввечері відбувся феєрверк і вперше за останні роки ми вирішили ввімкнути в місті всю ілюмінацію.

Сподіваємося, 50-річчя визволення Миколаєва запам'ятається миколаївцям ще й тим, що в одному з районів відкрився територіальний центр з обслуговування самотніх людей похилого віку, дітей- сиріт. Як завжди, на честь свята визволення у нас пройшло багато спортивних змагань, апогеєм яких став чемпіонат України з кікбоксингу.

На знімках: один з куточків міста; гордість Миколаєва — Чорноморський суднобудівний завод, де будуються найсучасніші судна.

Фото Олександра КРЕМКА.

Щось новеньке

«Світовид» — погляд у минуле

Побачила світ «Хрестоматія з історії Черкащини» — перший в Україні посібник такого профілю для учнів загальноосвітніх шкіл. Обласна організація Спілки краєзнавців разом з науковцями обласного краєзнавчого музею й Товариством охорони пам'яток історії та культури випускають також збірник «Краєзнавець Черкащини». Нещодавно вийшло з друку третє його число.

Каталог народного одягу Черкащини з кольоровими ілюстраціями, краєзнавчий календар, краєзнавча газета «Світовид» — це все доробок шанувальників минулого Шевченкового краю.

Найзначніша праця, котру завершують краєзнавці області, — Звід пам'яток історії, археології і культури Черкащини. Вона стане першим виданням краєзнавства України.

Лідія ТИТАРЕНКО.

«Київська колекція»

Так називається чудова експозиція картин, розгорнута днями у виставочному залі Музею історії Києва на Андріївському узвозі,3. Тут представлені твори українських сучасних художників (з фонду музею та з приватних колекцій), життя й творчість яких тісно пов'язані з Києвом. Імена одних майстрів добре відомі, інших — дещо призабуті. Однак роботи ніби заново відкривають їх несподівану творчу манеру, повертають до такого Києва, якого по суті вже нема. Це пейзажі, натюрморти, графіка В. Касіяна, С. Шишка, В. Одайника, В. Чегодара, М. Глущенка, Є. Волобуєва, В. Меллера, Ю. Бірюкова та інших.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

ДОВГА ДОРОГА БЕЗ ОСОБЛИВИХ ГАРАНТІЙ

Візити

Два дні наприкінці минулого тижня перебувала в Україні делегація НАТО, очолювана помічником генерального секретаря Північноатлантичного союзу з політичних питань Гебхардом фон Мольтке. Високопоставлені натовці провели переговори в Міністерстві оборони та Міністерстві закордонних справ України, зустрілися з послами країн — членів НАТО, акредитованими в нашій державі.

Про мету приїзду делегації йшлося на прес-конференції, що відбулася в українському МЗС. За словами пана фон Мольтке, на зустрічах та переговорах у Києві обговорювалося головно питання — яким чином Україна братиме участь у програмі «Партнерство заради миру». Програми, до якої вона приєдналася одною з перших серед східноєвропейських країн. Розглядалися насамперед практичні аспекти. І робота ця, наголосив Г. фон Мольтке, вже перебуває на завершальній стадії. Передбачена, зокрема, активніша співпраця для забезпечення стабільності й безпеки в Європі. (До речі, саме в цьому, заявив гість з Брюсселя, НАТО вбачає своє головне завдання нині, коли епоха конфронтації залишилася позаду). Україна, на думку Північноатлантичного союзу, робить великий внесок у досягнення цієї мети, маючи миротворчий батальйон в Сараєві.

Щодо інших програм співробітництва в рамках «Партнерства заради миру», то через обмежені фінансові ресурси нашої країни у першому часі вони великою масштабністю не відзначатимуться. Погоджено поки що приїзд одного-двох українських офіцерів до натовського штабу в Монсі, де вони працюватимуть на постійній основі, запозичуючи тамтешній досвід. Матиме згодом Україна можливості — піде мова й про спільні маневри. Тобто, як дипломатично зазначив Г. фон Мольтке, НАТО займає гнучку позицію, добре розуміючи наші труднощі. У майбутньому робитиметься більше, сказав він, а нині слід зміцнювати співпрацю у військовій сфері крок за кроком.

Чи дає сам факт участі в «Партнерстві заради миру» гарантії безпеки, скажімо, Україні? — поцікавилися журналісти. Відповідь була негативна. Втім, повідомив пан фон Мольтке, якщо постане будь-яка загроза для України, то вона зможе консультуватися з НАТО. А союз власним авторитетом «тиснутиме» на потенційного агресора дипломатичними каналами.

А як стоять справи з розширенням Північноатлантичного союзу? Наша організація відкрита для нових членів, підкреслив помічник генсека НАТО, однак процес цей буде довгий, еволюційний. Бо претенденти на вступ мають добре підготуватися, відповідати жорстким вимогам. Та й не всіх, хто бажає, туди прийматимуть. Адже після завершення «холодної війни» не хотілося б створювати в Європі нові рубежі протистояння, сказав Г. фон Мольтке.

Деякі офіційні особи в Москві обумовлюють участь Росії у згаданій програмі наданням їй особливого статусу. Чи погодиться на це НАТО? — запитав кореспондент «ГУ». Усі партнери програми мають бути рівні, почув у відповідь.

Ігор ГРУШКО.

«Гарячі» точки

Хто мріє про війну?

На восьмій зустрічі з ділових контактів між Південною й Північною Кореєю у Пханмунджомі делегація Південної Кореї звернулася з проханням до представників Північної Кореї не виходити за рамки теми обговорення зустрічі й по щирості вести переговори.

Проте делегація Північної Кореї заявила, що діалог діалогом, а війна війною, і Південна Корея та її столиця Сеул потонуть у морі вогню, якщо вибухне війна.

Пхеньянське радіо у своїй програмі «Єдність Кореї — вимога часу» повідомило, що коли, як і раніше, матимуть місце недовіра й конфронтація у відносинах між Північною та Південною Кореєю, то кінець кінцем на Корейському півострові може спалахнути конфлікт.

Південнокорейські засоби масової інформації прокоментували у передовій статті газети «Південна Корея», що північнокорейські промови про майбутню війну мають антинаціональний характер і спрямовані проти єдиної обох країн, що Північна Корея негайно повинна прилюдно вибачитися перед Південною Кореєю.

Фотофакт

Ім'я українського скульптора Миколи Яковенка відоме не тільки в Республіці Білорусь, а й за її межами. Його кращі роботи виставлені у всесвітньовідомій Третьяковській галереї в Москві.

Саме Миколі Яковенку, палкому патріотові України, належить ідея зведення в Мінську пам'ятника Великому Кобзареві. Асоціація українців у Білорусі, посольство України в Республіці Білорусь активно підтримують ідею скульптора й готові допомогти в її реалізації.

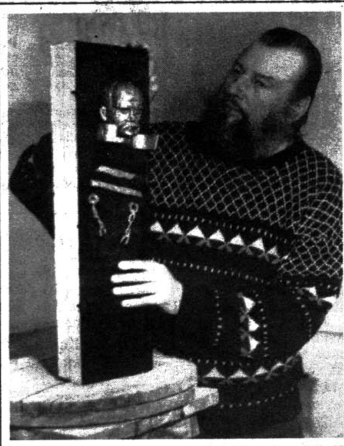
Уже отримано дозвіл на встановлення пам'ятника Т. Шевченку від Мінського міськвиконкому, Міністерства культури і Ради Міністрів Республіки Білорусь.

Проте бути пам'ятнику Т.Шевченкові в Мінську чи ні, залежить від того, як розв'язуватиметься фінансова проблема.

Свою частку роботи М. Яковенко готовий виконати безплатно, але за граніт, бронзу, промислову обробку і будівельні роботи треба платити.

Асоціація українців у Білорусі «Ватра» звертається до земляків, котрі живуть у Білорусі, а також в Україні, в близькому і далекому зарубіжжі, до трудових колективів, бізнесменів, до всіх, кому дороге ім'я Т. Шевченка, з проханням подати допомогу в спорудженні пам'ятника.

Гроші слід надсилати на таку адресу: Республіка Білорусь, 220000, Мінськ, «Мінськбізнесбанк», АУБ «Ватра», р/р 700013, код 739,

«На пам'ятник Тарасові Шевченку». Телефон для довідок у Мінську: 52-38-88.

***На знімку:** скульптор М. Яковенко за роботою.*

Долі

ГІРКИЙ ХЛІБ ЧУЖИНИ

Рік і три місяці провела в Афганістані не з власної волі українська родина

У натовпі таджиків, що повернулися недавно з неспокійної афганської провінції Кундуз, вони вирізнялися світлими обличчями і невластивим для тутешніх місць акцентом. Яким же було здивування співробітників імміграційної служби Таджикистану, коли ці троє назвали себе вихідцями з України: 27-річний Андрій Ваховський, його юна дружина Олександра й зовсім маленький син Миколка — родом зі Львівщини.

«Не з власної волі ми опинилися на чужині у грудні 1992 року, — розповідає глава сім'ї. — Туди нас заніс вихор громадянської війни, яка розігралася в Таджикистані якраз у той момент, коли я з дружиною та дворічним сином на руках приїхав погостювати до «сонячної» республіки. В паніці, рятуючись від куль разом з тисячами таджицьких біженців, ми перейшли на афганський берег».

Думали тимчасово відсидітися, а вийшло — застряли на 15 місяців. З провінції Кундуз, куди вони потрапили, не так просто було вибратися. Тут сильні позиції таджицької ісламської опозиції, бойовики якої перекрили вихід із табору біженців, використовуючи останніх як резерв живої сили.

Спочатку жили в кибитці разом з одним впливовим таджицьким бойовиком, однак коли зрозуміли, що він дав нам притулок не від щирого серця, а з бажання поживитися за рахунок належної гуманітарної допомоги, пішли в наметовий табір.

«Продуктів не завжди вистачало, надто останнім часом: дві перепічки на сім'ю в день, — згадує Олександра. — Через погану воду Миколка часто хворів. Спали в чому були. Не те що за межі табору — з намету намагалися не виходити, бо люди зникали враз».

Була небезпека, що місцеві моджахеди можуть дізнатися, що Ваховські — «касири», тобто невірні, й до того ж «шураві» (радянські). Тому Андрій був у афганському одязі, а дружина — в паранджі. Тільки деяким таджицьким біженцям були відомі їхні справжні імена. Андрій, наприклад, називав себе Умаром, і часто при зустрічі з незнайомими удавав глухонімого. Пропозицію доброзичливців прийняти іслам родина ввічливо відхилила.

«Таке враження, ніби побували в середньовіччі», — продовжує Андрій.

Наведу лише один приклад. Коли в місцевої афганки бойовик убив сина, та поскаржилася впливовому муллі. «Чого ти хочеш — крові чи грошей, щоб помститися за смерть сина?» — запитав він у неї. Афганка вибрала перше. Нас усіх, і місцевих мешканців, і біженців, зібрали на стадіоні й на очах у всіх та перерізала горло кривдникові й язиком злизала кров з ножа.

За весь час, поки були в таборі, родина кілька разів передавала листи на Батьківщину через знайомих таджиків, які вирушали на джихад, а простіше кажучи — на бойові дії назад до Таджикистану. Але наївно було навіть сподіватися, що листи потраплять до поштової скриньки. Тому весь цей час родичі Ваховських в Україні залишалися в цілковитому невіданні про їхню долю.

Вирватися вдалося випадково, скориставшись тим, що на Кундуз напали війська генерала Дустума, й таджицькі бойовики, яких Дустум вважає своїми недругами, розгубилися і зняли на декілька годин охорону доріг. Тікали з Кундузу під посвист куль і вибухи снарядів. Трупи й розірвані людські тіла зустрічалися на кожному кроці.

Слава Богу, тепер усе це позаду. Міністерство праці Таджикистану й Комітет у справах біженців надали українській родині тимчасове житло і безплатне триразове харчування. Найближчими днями їм обіцяли видати квитки на виїзд до Москви, звідки вони затим поїдуть на Батьківщину.

Документи, як і в багатьох біженців, загублено. «Єдиний доказ мого українського походження, — каже Андрій, — це талісман, який мені дала циганка незадовго до нещасливої поїздки в Таджикистан: згорнутий український купон, а в ньому „трохи цукру й коріння папороті". Втім, краще за будь-який талісман їх видає рідна мова.

...Коли в гості до Ваховських прийшли душанбінські тележурналісти, трирічний Миколка кинувся від телекамери з криком: «Кулемет! Стріляти!». Дав про себе знати його афганський досвід. Важко уявити собі, що пережили Ваховські! І дивовижно, як у таких умовах їм удалося вижити, не зламатися, зберегти себе та сім'ю.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

Продиктовано в номер

Як серед давніх знайомих

Багато молодих учених з України вже мали можливість з допомогою німецького Фонду ім. Александра Гумбольдта працювати разом із своїми колегами в зарубіжних науково-дослідницьких центрах і в такий спосіб реалізувати творчі задуми. Сьогодні згадана наукова фундація з Німеччини розширює коло своїх знайомих в нашій країні, водночас не втрачаючи контактів з тими, з ким довелося співпрацювати раніше. Результатом багаторічного співробітництва науковців з Інституту фізики напівпровідників АН України з фондом стало передання в дар українській стороні приладу для реєстрації оптичних сигналів під час дослідження напівпровідникових матеріалів. Це апаратура, де використані останні досягнення зарубіжного приладобудування. Дарунок учених з ФРН передав співробітникам українського інституту посол Німеччини в Україні А. Арно.

— Допомагати талановитому молодому поколінню вчених — у цьому Фонд ім. Александра Гумбольдта вбачає своє завдання, — сказав німецький дипломат.

— Від сьогодні на новому приладі, який дає змогу багато скоріше отримувати й опрацьовувати експериментальні дані, працюватимуть молоді вчені, — наголосив заступник директора інституту з науки М. Валах. — Без сумніву, вони не раз зможуть оцінити всі технічні якості подарунку й висловити вдячність нашим німецьким колегам.

А. Арно ознайомився з роботою науково-дослідного інституту й оглянув лабораторію, де встановлено прилад.

Усі «тягнуть» на провідну

Зустріч міністрів закордонних справ держав—членів Європейського Союзу відбулася у грецькому місті Янина. За її підсумками глава зовнішньополітичного відомства Греції К.Папульяс заявив, що учасники наради підтвердили прагнення ЄС відігравати провідну роль на міжнародній арені. Міністри обговорили мирний план врегулювання конфлікту в Боснії, зазначивши, що ЄС вітає участь США у розв'язанні проблем довкола колишньої Югославії. На зустрічі розглядали також перспективу участі представників Європейського Союзу в близькосхідному мирному процесі.

Проблеми космічні й земні

З офіційним візитом у Москві перебуває Президент Казахстану Н.Назарбаєв. Відбулася його зустріч віч-на-віч з російським колегою Б.Єльциним. За результатами переговорів плановано підписати понад 20 міждержавних документів, серед яких договори про економічне й військове співробітництво, угода про основні принципи й умови використання космодрому Байконур.

Не грайтеся з гарматним вогнем

«Якщо найближчим часом мусульмани не припинять весняний наступ на сербські позиції, то наші війська вживуть відповідних дій», — заявив лідер боснійських сербів Р.Караджич. Мусульманська сторона може не отримати територій, що могли б відійти до неї в результаті політичних переговорів, додав він. Щодо створення хорватсько-мусульманської федерації, то, на думку Р.Караджича, Сербська Республіка має право вирішувати, як будувати відносини з цим новим державним утворенням.

Зовсім як незалежні

Президенти Татарстану й Криму погодилися здійснювати консультації з питань двосторонніх відносин, сприяти розвиткові контактів між державними установами, громадськими, національними та іншими організаціями своїх автономних республік. Досягнуто домовленості й про відкриття торгово-економічних і культурних центрів у Казані та Сімферополі. Про це повідомлено в комюніке адміністрації кримського президента за підсумками його поїздки до Татарстану 18—19 березня. У документі також зазначено, що Ю. Мєшков і М. Шаймієв під час переговорів висловили обопільну зацікавленість щодо подальшого розвитку економічних, науково-технічних, культурних і гуманітарних зв'язків.

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

Від «Черевичок» до «Набукко» через «Червону руту»

Культура

Ім'я режисера Сергія Архипчука відоме багатьом шанувальникам естрадного та фольклорного мистецтва: саме він був один з постановників популярних нині в Україні та за її межами пісенних фестивалів «Червона рута», «Оберіг», «Тарас Бульба». Недавно з молодим режисером познайомилися і прихильники серйозної музики: Сергій поставив уперше в Києві, на сцені Національної опери, твір відомого західноукраїнського композитора Анатолія Вахнянина «Купало».

— Сергію, ви несподівано для багатьох змінили творче амплуа: від режисера-постановника масових видовищ до опери. Тим більше опери, яку дуже рідко ставили в Україні. Чому раптом така зміна «профілю» у вашій роботі?

— Я не змінював «профіль», а просто повернувся до роботи в театрі. Адже моя режисерська кар'єра починалася саме в театрі: першу виставу поставив у Полтаві. Це була дитяча казка «Черевички із золотими бляшками». Після закінчення Державного інституту театрального мистецтва працював у Донецькій опері. Через рік мене там благополучно «з'їли», Навіть не «з'їли», а «зжерли». Так, як це вміли робити в провінційних театрах висуванці обкому партії. (Саме в цій партійній установі черпав наснагу для «керування» театром головний режисер Євген Кушаков). Це надовго зіпсувало мені смак до роботи в державних театрах. На жаль, в інституті нам не прищеплювали імунітету до невдач: розкриваючи секрети режисерської кухні, ніхто з наших маститих учителів не опускався до другорядних деталей — показати, які отруйні випари часто плавають у повітрі тієї кухні.

Тривалий час займався неформальними театрами. То був неповторний період зародження й розвитку усього неформального — течій, товариств, театрів. Працював, наприклад, в історичному театрі, що був створений при товаристві «Лева» у Львові. Ставив естрадні програми у філармоніях, фольклорні свята. Життя різко змінилося після «Червоної рути». З'явився новий напрям у творчості — постановка фестивалів.

— Мені здається, це дуже цікава робота для режисерів, адже досі ми знали лиш масові видовища — стадіонні вітальні спектаклі на честь чергового партз'їзду. І самі з'їзди не вимагали творчості від своїх вождів, і масові видовища відповідно не потребували творчих мук...

— Знаєте, ніколи не ставив партійних видовищ. Не довелося. Втім, перепрошую, мав «гріх» — поставив аж дві концертні програми для... Конгресу українських націоналістів.

— Ви, як молодий Ілліч, пішли іншим шляхом...

— Шлях мій і справді півтора року тому змінив напрямок — я з Коломиї, де був головним режисером гуцульського естрадно-фольклорного театру «Заграва», приїхав до столиці: зацікавив молодіжний канал на УТ-2. Це був відверто авантюрний задум, але дещо він мені й приніс. За останній рік поставив на Майдані Незалежності, «Маланку» (святкування старого Нового року — **Ред.**), минулорічний День Києва, присвячений Дню Незалежності, рок-концерт «Україна молода — Україна незалежна».

— Прем'єра опери «Купало» спричинила пожвавлення в лавах театральних критиків. У нашій газеті, наприклад, було надруковано критичну рецензію — «Ми давно вже не оремо кіньми». Вас не зачіпають критичні оцінки вашої роботи?

— Прем'єра завжди була й залишається доброю нагодою погострити вістря критичних стріл. На чомусь же треба критикам виробляти професійний запал. Щодо моєї роботи над оперою, то тут були деякі проблеми. Так вийшло, що робота над виставою в театрі розпочалася ще задовго до знайомства зі мною. Наприклад, художнє оформлення було затверджене ще два роки тому. Пропозиція взятися за постанову поставила мене перед дилемою: ще років п'ять тому я нізащо не погодився б влазити в чуже оформлення. З другого боку, я розумів, що доля може більше не подарувати можливості попрацювати на сцені Національної опери. Одне слово, я погодився і дуже щасливий, що так вчинив.

Художник пішов мені назустріч — змінив велику частину декорацій. Звичайно, це був компроміс з обох сторін: мені також довелося в чомусь поступитися... Але тут працювати надзвичайно легко. Актори захопилися, як студенти. Та про таке кожний режисер мріє! Звичайно, працювати було й надзвичайно складно. Це наймасштабніший твір у моїй практиці: на сцену мав з'явитися стоголосий хор.Хорові сцени, які стали окрасою вистави, вдалися завдяки напруженій співпраці з головним хормейстером народним артистом України Левом Бенедиктовим.

— На обговоренні прем'єри директор подякував вам за мужність, виявлену під час «гасіння» вистави. І що далі? Вам запропонували якусь нову роботу?

— Підписано контракт з Донецьким оперним театром на постановку «Набукко» Верді.

— З Донецьким? А ви не боїтеся, що там знову з'явиться на вас апетит?

— Навряд. І ситуація змінилася: головний «звір» уже іщ з театру, і в мене з'явилися досвід, спокій, терпіння. Риси, які зміцнюють імунітет режисера до будь-яких «сюрпризів».

Розмову вела Людмила КОХАНЕЦЬ.
Фото Валентина БОНДАРЕНК

Релігія

Феномен Київського православ'я: уроки історії

У вільній державі вільна й церква

ПРОТЯГОМ двох з половиною століть церковне життя розвивалося на Русі головно навколо свого київського центру і безперешкодно утверджувалося на Подніпров'ї і в Західній Русі, ведучи боротьбу із сильними залишками язичництва (поганства) в північних землях — Володимиро-Суздальській і Новгородській. Цей перший період в історії православної церкви в Україні — період Київського християнства — завершується татарською навалою і знищенням Києва.В Галицько-Волинському князівстві він тривав ще майже 100 років — до втрати державної незалежності в середині XIV століття.

Три століття православна церква в Україні існувала за умов литовсько-польської державності, зберігаючи релігійну, культурну, національну ідентичність українського народу, підтримуючи його в боротьбі проти денаціоналізації і цілковитого виродження, дотримуючи традиційного східного, візантійського обряду. Цей період завершується Берестейською унією 1596 року і початком спричиненої унією міжконфесійної боротьби, в результаті якої «Русь нищила Русь».

З відновленням своєї ієрархії в 1620-х роках православна церква за складних умов політичної і релігійної ситуації в Україні і довкола неї реформується, відновлює свою соборність і соборноправність (одну з важливих засад, коли усі вірні беруть участь у розв'язанні церковних справ через своїх представників на всіх рівнях — парафіяльному, єпархіальному і всеукраїнському), збагачує свій духовний та освітній потенціал, відіграє важливу роль у становленні української державності за часів козаччини, Запорозької Січі, Гетьманської України. Це був справжній ренесанс української церкви. І знову ж таки історія цього періоду дає нам яскраві уроки: вільна церква й незалежна держава — явища синонімічні.

Перебуваючи з кінця XVII століття в складі Російської православної церкви, Українська церква майже до середини XVIII століття збагачує своїми кадрами і богословським науковим потенціалом Московську патріархію. Водночас поступово і неухильно втрачає свої самостійність, традиційну соборність, властиву їй українськість, а натомість уніфікується і русифікується. Відбуваються складні міжконфесійні процеси в Правобережній Україні, вкрай загострюються і періодично драматизуються відносини між римо-католиками і греко-католиками, з одного боку, і православними, з другого, на тлі втручання в ці процеси державної влади католицької Польщі і православної Росії.

Цей період переконливо доводить, чого слід чекати Українській церкві в міцних обіймах патріархальної і синодальної Російської православної церкви, від Москви, що претендувала на роль «третього Риму», від своєрідного московського цезаропапізму, що уособлювався у відомій формулі: православ'я — народність — самодержавність. Це був жахливий період і для українців православних, і для українців греко-католиків. І тут знову багато повчального для наших днів.

За умов незалежної України започаткувався новий період Української православної церкви, обтяжений задавненими й новими проблемами, коли вона стала на шлях відновлення самостійності, втраченої 1686 року, оновлюється у своїй соборності, повертається до джерел Київського християнства.

Як до Константинополя, так і до Риму

У Київському православ'ї і після розколу Вселенської церкви в 1054 році на східну (греко-православну) і західну (римо-католицьку) не вкоріняються релігійна нетерпимість, віросповідний фанатизм й ворожість до іновірних. На київському грунті твориться власний — руський, тобто український, синтез християнства. Запозичуючи зі Сходу обрядові і культові форми, Київське православ'я не сприймає візантійську теократію. Українська церква в Київській державі не надає виняткової уваги специфічним формам візантійської побожності, буквалізму, ритуалізму, що згодом знайшли сприятливі умови для розквіту на грунті Московського православ'я (згадаймо хоча б безперервний ряд усіляких єресей і, зрештою, старообрядницький розкол, який Україну майже не зачепив). Київське християнство дивиться на західних християн так само, як і на східних, незважаючи на посилену протиримську пропаганду з боку Візантії.

Водночас домініканці й францисканці, які намагалися розгорнути місійну діяльність у Київській Русі, щоб перетягнути місцеве населення на латинський обряд, зазнали поразки і були видворені за межі Української держави. Бо замах на східний обряд вважався замахом на національну культуру — складовий чинник києво-християнської духовності.

Найкращий час доби Київського християнства — це XI століття. Коли ж приходить до Києва митрополит-грек Никифор (1103 р.), а на Київському престолі засідає Володимир Мономах (1113 р.), починається наступ на основоположність Київського християнства з боку Візантії. Однак Українська церква не сприймає візантійського диктату і 1147 року на своєму Синоді українські єпископи обирають Клима Смолятича на митрополита Київської митрополії. І саме в цей час на півночі Київської Русі спостерігаються сепаратистські тенденції, які засвідчують інакший характер того північного Володимиро-Суздальського, а згодом Московського християнства. Воно формується за візантійським зразком за активної участі Константинопольського патріархату, точніше, митрополита Теогоста, який у Москві на свій лад організовує Московську церкву. Послаблення Київського християнства через вторгнення північних князів, цілковите знищення Києва татарами, перенесення митрополичого престолу на північ — до Володимира над Клязьмою, а потім — до Москви, падіння української державності (1401 рік) спричинили остаточний занепад Київського православ'я.

Українська церква визнала зверхність Константинопольського патріарха, однак відносини між Києвом і Константинополем мали своєрідний характер. З усіх ознак підлеглості практично існувала лише одна: поставлення патріархом митрополита, якого всупереч канонам обирали грецькі єпископи. Інші атрибути канонічної підпорядкованості (патріарший суд, участь митрополитів у грецьких соборах) майже не існували. Патріархи не втручалися у внутрішнє життя Київської церкви. Можна сказати, що від самого постання Української церкви взаємовідносини її і Константинопольської патріархії були невиразні. Жодним канонічним актом не було зафіксовано підлеглості Київської церкви Візантії.

Російський історик Федотов вважав Київське християнство одним з найкращих способів здійснення Христової науки в цілому християнському світі. Воно, засвідчує Федотов, не знайшло ніякого продовження у Московському християнстві, яке було зовсім інше, цілком протилежне до Київського. Однією з істотних особливостей Московського християнства була домінантність обрядової, показової релігійності; зовнішнім, абсолютно неістотним для релігійного і церковного життя справам надавалося такого значення, начебто релігійність виражається лише в дрібних зовнішніх ознаках, а тим часом зовсім нехтувалося, занедбувалося основне — віра, внутрішнє вдосконалення людини.

Після занепаду незалежної Української держави настає занепад і Київського християнства. Але залишається Українська церква. Вона фактично заступає місце Української держави, захищає і репрезентує український народ, стає форпостом української духовності, української культури, українського менталітету. Саме такою вона має стати й нині.

Петро ЯРОЦЬКИЙ, доктор філософських наук.

Volkswagen Group

по цене на 25% ниже «Жигулей» -

АВТОМОБИЛЬ ŠKODA

- *Безопасность, комфорт, надежность, скорость.*
- *Гарантия в течение года.*
- *Сервисное обслуживание.*
- *Обеспечение запасными частями.*

Продажа со склада в Киеве. Любая форма оплаты.

А/О «НЕКОС» (044) 224-31-03, 224-11-53

Приобретая автомобиль «Шкода» Вы экономите на бензине и запасных частях

Украинско-болгарское СП " Глобус Лтд "

Продает со склада

в Луганске или поставит из Болгарии:

- авто-электро- **ПОГРУЗЧИКИ**
- платформенные тележки (эл. кары)
- любые **ЗАПЧАСТИ** к ним: в т.ч. батареи, шины, двигатели
- ручные тележки типа " ROCLA "
- электротельферы

ПРИОБРЕТЕТ

- списанные АВТОПОГРУЗЧИКИ

Тел/факсы: (0642)

54 - 22 - 82, 54 - 03 - 45, 54 - 29 01, 54 - 40 - 51

ФАКС: 53 - 98 - 61, Телетайп 118281 Глобус

Акционерное общество — «Акционерная компания «АВТО»

Уважаемые акционеры акционерной компании «Авто»!

Правление АК «Авто» извещает о перенесении собрания по итогам работы за 1993 год на 7 апреля 1994 года в 13.00 в Доме кинематографистов (г.Киев, ул. Саксаганского, 6).

Начало регистрации — в 12.00.

При регистрации участник собрания должен представить:

приглашение или сертификат акций;

документ, подтверждающий личность.

Дополнительные сведения по проведению собрания акционеров можно получить в Акционерной компании «АВТО» по телефонам: **(044) 224-83-85, 224-73-36.**

Інститут державного управління і самоврядування при Кабінеті міністрів України

Оголошує конкурс на заміщення посади

координатора програм з питань місцевого самоврядування (проблеми управління містом).

До конкурсу запрошуються особи:

1) знайомі з проблемами місцевого самоврядування;

2) знайомі з соціально-економічними проблемами великих міст;

3) мають стаж роботи викладачем у вищих навчальних закладах;

4) володіють англійською мовою.

Термін подання документів: до 15 квітня 1994 року.

Житловою площею Інститут не забезпечує.

Звертатися за адресою: 252057, м.Київ, вул. Ежена Потьє, 20, кімн. 105.

Тел.: 441-76-65, 446-73-58.

СПЕЦИИ

черный перец
душистый перец
мускатный орех
гвоздика

(044) 245-45-48 (044) 276-53-91

КУПИМ
НАЛИЧНУЮ И БЕЗНАЛИЧНУЮ

СКВ

ЗА БЕЗНАЛИЧНЫЕ КАРБОВАНЦЫ

(044)221-12-41, 221-12-42

Фірма «ПАРТІ»

пропонує організаціям та приватним особам:

торговельні кіоски;

вагончики побутові;

автопідйомники для СТО;

торговельне обладнання (гірки, прилавки).

Тел/факс в м. Рівному: (03622) 6-37-51, 5-12-11.

МП «ВОСХОД» реализует трубы для газопроводов в изоляции. Выполняет работы по изоляции труб.

Тел. в г. Обухове (04472), из Киева (272) 5-64-36, 5-15-29.

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ПРАВНИЧИХ СТУДІЙ

при університеті «Києво-Могилянська Академія»

оголошує конкурс

на здобуття стипендій для стажування та навчання у вищих навчальних закладах країн Північної Америки та Європи (США, Канада, Англія, Франція, Німеччина, Бельгія тощо).

Пошукувачі стипендій мають передати до конкурсної комісії такі документи:

1. Заяву.

2. Автобіографію (Curriculum vitae).

3. Копії дипломів про вищу освіту.

Більш докладну інформацію щодо умов конкурсу можна отримати до 10 квітня ц.р. за адресою:

252030, Київ-30, вул. Богдана Хмельницького, 10, пом. 59,

тел.: 224-01-97, 224-35-18, факс: 225-53-30.

Фирма «БЕЛАВТОГАЗ» (г. Минск) реализует:

— полные комплекты и комплекты без баллонов автомобильного газобаллонного оборудования под сжатый газ (метан) для грузовых автомобилей ГАЗ, ЗИЛ различных модификаций (цена комплекта с баллонами 3 млн, без баллонов 2 млн беларусских рублей);

— полнокомплектные комплекты газобаллонного оборудования под сжиженный газ (пропан-бутан) для грузовых автомобилей ГАЗ, ЗИЛ (цена полнокомплектного оборудования 1,5 млн беларусских рублей);

— переоборудуем на своей или на базе заказчика грузовые автомобили на сжатом или сжиженном газе.

Расчеты могут осуществляться через банки по курсу, возможен бартер.

Адрес: 220024, г. Минск, ул. Бабушкина, 33.

Телетайп 300433 СОРГА, факс 367321, тел. 989373.

НА КОРДОНІ ХМАРИ ХОДЯТЬ ХМУРО

Чи не можна, щоб не збиткуватися над людьми, спростити митний контроль на кордоні України з Молдовою?

Запитання, винесене в підзаголовок цієї публікації, ставить не автор, а мешканці села Гребеники Великомихайлівського району на Одещині, розташованого саме біля отого кордону. Ставлять перед вищими службовими особами країни та області. Бо, як кажуть самі, доведені до відчаю. А тому 21 грудня минулого року депутати тамтешньої сільської Ради прийняли на сесії відкритого листа, адресованого Президентові України, Голові Верховної Ради, керівникам одеських обласних владних структур.

Що в тому листі? Коротко про суть. Розташовані Гребеники так, що коли треба його мешканцям дістатися районного чи обласного центру, то їх тричі перевіряють прикордонники й митники двох сусідніх держав. Селяни не можуть спокійно, без ексцесів, доправити худобу на м'ясокомбінат, зерно — на елеватор. Споживче товариство не може завезти до магазинів товари першої потреби. З однією із митниць, що в селі Слав'яносербці, останнім часом вони наче порозумілися, а ось із тими, що в Кучурганах та Розалівці сусіднього Роздільнянського району, спільної мови ніяк не знайдуть, конфліктів уникнути не можуть. Один з останніх вкрай обурливих випадків і змусив депутатів з Гребеників волати на всю країну.

Що ж сталося? 14 грудня із села спорядили до Одеси, з труднощами назбиравши де тільки могли по літру-два бензину, вантажівку, аби хоч щось довезти до промтоварного магазину (останній раз туди товари завозили ще до торішніх жнив). Порожньою машина доїхала до Одеси благополучно, там її оперативно завантажили — розуміли, що дорога неблизька. А ось на зворотному шляху, в Розалівці, по суті, заарештували й протримали більш як добу. І то не молдовські митники, а наші, українські. Хоча всі папери свідчили: не до іншої країни везуть товар, а в село Одеської ж області, просто траса перетинає молдовську територію.

У селі і в райцентрі тим часом зчинився переполох: чи не рекетири, бува, не злодії якісь захопили автомобіль? Послали на пошуки гінців і по трасі, й до Одеси. Лише на другий день продавщиця таки додзвонилася, повідомила, де вони застряли. На митницю виїхав голова сільСТ і вивільнив водія й продавця, автомобіль з товарами. Штрафу, правда, уникнути не вдалося. За що — ніхто в Гребениках не второпає. Хоча, мабуть, мало б бути навпаки: хай би митники відповіли — морально й матеріально — за безпричинне збиткування над людьми (взяти до уваги хоча б таке: у продавщиці, якої не було вдома дві доби, — сім'я, двоє малих дітей. Можна тільки уявити, який там був переполох), за затримання такого дорогого зараз автотранспорту.

Одразу після цього інциденту мешканці Гребеників звернулися по допомогу й захист до народного депутата України Андрія Печерова, якого обирали до парламенту. Та, очевидно, даремно. Отож депутати сільради й змушені були написати отого відкритого листа.

Які ж висновки у цьому зв'язку можна зробити? Не буду говорити від себе — пошлюся на офіційний документ, направлений Одеською обласною Радою народних депутатів восени минулого року на адресу уряду України. Думається, варто процитувати цей документ:

«З урахуванням досвіду роботи Одеської митниці та Прикордонних військ України на автопереходах на кордоні з Республікою Молдова, а також робочих контактів з молдовськими митними органами значним кроком у напрямку лібералізації митного режиму, на наш погляд, було б укладання двостороннього митного союзу між Україною та Молдовою. Як правило, митні союзи передбачають спрощений порядок пропуску через кордон товарів та майна, а також громадян та належних їм речей на підставах взаємності та взаємовизнання митних атрибутів і забезпечень. Такий захід значною мірою зменшив би кількість конфліктних ситуацій, що виникають сьогодні на українсько-молдовському кордоні. Як складову частину митного союзу можна було б передбачити спільну контролюючу діяльність на прикордонних переходах митних органів двох країн (як це давно має місце на західному кордоні України в контактах з митними службами Польщі, Словаччини).

Слід відзначити, що з технічної точки зору пропоновані заходи не вимагають тривалої підготовки та глибокого опрацювання, тобто є чисто організаційними. У той же час економічний та політичний ефект від їх впровадження може бути досить великий».

Реакції з Києва на цей лист облради поки що, на жаль, немає. А її чекає не тільки облрада. А й оті змучені прикордонними негараздами Гребеники й усе українське Причорномор'я.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Юридична консультація

Коли б теща могла мені допомогти...

Моя теща стоїть на квартобліку у виконкомі з 1984 року. Дружина, дитина і я мешкаємо на її житловій площі. Чи можу я за місцем роботи стати на квартирний облік, не будучи на обліку у виконкомі? Як у такому разі визначити дату обліку — з дня поставлення на облік тещі чи з дня поставлення на облік за місцем роботи?

В. СМИРНОВ.

Миколаїв.

Відповідно до «Правил обліку громадян, котрі потребують поліпшення житлових умов, і надання їм житлових приміщень в Українській РСР» (п.8) квартирний облік здійснюють, як правило, за місцем проживання у виконкомі місцевої Ради народних депутатів (держадміністрації). У той же час громадяни, котрі працюють на підприємствах, в установах, організаціях, що мають житловий фонд і ведуть житлове будівництво або беруть пайову участь у ньому, можуть стояти на обліку за місцем роботи або водночас і за місцем роботи, і у виконкомі місцевої Ради народних депутатів (держадміністрації) за місцем проживання.

Чинним законодавством не передбачено правило, відповідно до якого стояти на обліку може лише один і той самий член сім'ї як у виконкомі Ради (держадміністрації), так і за місцем роботи, тобто можливий варіант, коли на обліку за місцем проживання стоїть один член сім'ї, а на обліку за місцем роботи — інший член тієї самої сім'ї.

Пункт 11 Правил встановлює, що за місцем роботи на квартобліку може стояти лише один член сім'ї. Цей припис має на меті усунути паралельне перебування на обліку за місцем роботи одних і тих самих осіб. Разом з тим, якщо кількісний склад сім'ї зміниться (вона приросте або розпадеться), припускається можливість самостійного поліпшення її житлових умов.

Як, наприклад, в ситуації, яку розглядаємо. Зять може стати на облік за місцем своєї основної роботи, при цьому до уваги не береться, що його теща стоїть на квартобліку у виконкомі або за основним місцем роботи. Що ж до часу обліку за місцем роботи, то за початок перебування на обліку вважатимуть не день поставлення на облік тещі у виконкомі або на її основній роботі, а день винесення спільного рішення власника (його уповноваженого представника) і профкому підприємства, установи, організації.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Допомога в догляді за дитиною

Прочитала статтю 179 Кодексу законів про працю, з якої випливає, що частково оплачувану відпустку для догляду за дитиною мені надають на час, поки дитині не сповниться два роки, і ще на рік уже без збереження заробітної плати. Проте я чула, що жінкам надають більш тривалу оплачувану відпустку для догляду за дитиною

Світлана САВЧУК.

Кіровоград.

Справді, законодавчими актами встановлено надання додаткових пільг. Відповідно до Закону «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» жінкам надають допомогу в догляді за дитиною, поки тій не сповниться три роки. Допомогу виплачують в розмірі мінімальної заробітної плати, збільшеної в 1,8 раза.

Крім того, відповідно до статті 9[1] Кодексу законів про працю підприємства, установи, організації в межах своїх повноважень та за рахунок власних коштів можуть встановлювати додаткові порівняно із законодавством трудові і соціально-побутові пільги для працівників.

Володимир СНІТКО.

Спорт

«Динамо» збільшує відрив

Чемпіонат країни з футболу. Вища ліга. 21 тур.

«Карпати» — «Шахтар». 1:0. 23000. Покладок, 10 (1:0).

«Кремінь» — «Дніпро». 0:0. 10000.

«Таврія» — «Металург». 1:0. 2100. Єсін, 52 (1:0).

«Нива» (Тернопіль) — «Металіст». 3:0. 13000. Гашкін, 33 (1:0), Мочуляк, 49 (2:0), Дем'янчук, 77 (3:0).

«Чорноморець» — «Динамо». 1:2. 8300. Шкапенко, 24 (0:1), Леоненко, 30 (0:2), Кулик, 75 (1:2).

«Кривбас» — «Верес». 1:0. 9000. Громов, 1 (1:0).

«Торпедо» — «Темп». 2:1. 7000. Р.Бондаренко, 15 (1:0), Гузенко, 52 (2:0), Скаченко, 85 (2:1).

«Нива» (Вінниця) — «Буковина». 3:1. 4000. Надуда, 2 (1:0), Гайдаржи, 52 (2:0), Гайдук, 54 (3:0), Задорожняк, 73 (3:1).

«Зоря-МАЛС» — «Волинь». 1:1. 3700. Нікітін, 71 (0:1), Коробченко, 80, з пенальті (1:1).

	В	Н	П	М	О
Динамо	15	6	0	41—17	36
Шахтар	12	5	4	38—20	29
Чорноморець	12	5	4	33—17	29
Дніпро	11	4	6	34—21	26
Карпати	10	6	5	22—16	26
Торпедо	8	7	6	19—20	23
Нива Тр.	8	6	7	26—15	22
Кривбас	8	6	7	17—14	22
Верес	6	10	5	22—18	22
Таврія	7	7	7	27—21	21
Темп	7	7	7	19—19	21
Нива Вц.	7	6	8	22—25	20
Волинь	6	8	7	17—16	20
Зоря-МАЛС	5	3	13	14—32	13
Кремінь	4	5	12	13—26	13
Буковина	4	4	13	14—29	12
Металіст	3	6	12	11—40	12
Металург	3	5	13	11—34	11

Бомбардири: Гусейнов («Чорноморець») — 12, Леоненко («Динамо») — 11, Матвєєв («Шахтар») — 10.

Приємно відзначити, що поступово збільшується кількість глядачів на трибунах. Цього разу їх було 80100. А найбільше, як ви, мабуть, уже звернули увагу, у Львові — 23000. І це недивно, адже на стадіоні «Україна» зустрічалися команди, які претендують на високі місця в підсумку турніру. Що ж, болільники не пошкодували, бо дістали справжню насолоду від футболу високого гатунку.

Найшвидший гол чемпіонату забив криворіжець Громов. Його влучний удар у ворота «Вереса» виявився єдиним у поєдинку. А рівненці останнім часом засмучують своїх прихильників. Це вже третя їхня поразка поспіль.

Чернівецька «Буковина» поступилася у Вінниці вихованцям свого колишнього головного тренера Юхима Школьникова. Але цей матч надовго, гадаю, запам'ятається буковинцеві Задорожнякові. Річ у тім, що його влучний удар у ворота «Ниви» став 400-м голом нинішнього чемпіонату.

Це, так би мовити, все зі сфери статистики. А стосовно гри, то найбільше, безумовно, очікували на поєдинок в Одесі, де «Чорноморець» приймав київське «Динамо». Що ж, гострої суперечки не вийшло. Кияни в першому таймі були господарями становища і, не зволікаючи, заклали підвалини перемоги, провівши дві результативні атаки. Лише під кінець зустрічі одесити дістали часткову моральну сатисфакцію у вигляді голу Кулика.

Отже, динамівці після цього успіху ще збільшили відрив від переслідувачів — «Шахтаря» і «Чорноморця», які зазнали невдач. Він тепер досить солідний — сім очок.

Першість країни. Перша ліга. 21 тур.

«Скала» — «Закарпаття». 1:0. Беньо, 34 (1:0). **«Артанія» — «Динамо-2». 0:1.** Шевченко, 35 (0:1). **СК «Одеса» — «Дніпро». 2:0.** Кочвар, 20, з пенальті (1:0), Кочвар, 70 (2:0). **«Металург» — «Хімік» (Северодонецьк). 0:0. «Евіс» — «Сталь». 4:1.** Силецький, 5 (1:0), Плотников, 27 (1:1), Кудлюк, 42, з пенальті (2:1), Силецький, 44 (3:1), Бурименко, 72 (4:1). **«Десна» — «Нафтовик». 0:0. «Хімік» (Житомир) — «Автомобіліст». 1:0.** Желтоносов, 35 (1:0). **«Ворскла» — «Норд-АМ-Поділля». 2:1.** Зайченко, 9 (1:0), Яременко, 13 (1:1), Бонецький, 30 (2:1). **«Поліграфтехніка» — «Кристал». 1:0.** Пугач, 39 (1:0). **«Прикарпаття» — «Приладист». 2:0.** Ковалюк, 3 (1:0), М.Юрченко, 22 (2:0).

Першість країни. Друга ліга. 23 тур.

«Азовець» — «Газовик» — 1:0, «Дружба» — «Галичина» — 1:1, «Войковець» — «Дністер» — 3:1, «Чайка» — «Зірка-Нібас» — 0:0, «Титан» — «Рось» — 1:2, «Меліоратор» — ФК «Бориспіль» — 0:0, «Таврія» — «Явір» — 3:1, «Чорноморець-2» — «Нафтохімік» — 0:0, «Медіта» — «Шахтар» — 1:1, «Бажановець» — «Металург» — 4:1.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, С. ПРАВДЕНКО. (головний редактор), Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

◆ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◆ Рукописів не повертаємо.
◆ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

◆ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець. ◆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. ◆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 315515.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311057.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».